

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **M. A.**, zastoupená JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Žitná 45, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 1. 2008, č. j. 28 Az 51/2007 - 55,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 1. 2008, č. j. 28 Az 51/2007 - 55, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 10. 7. 2007, č. j. OAM-413/VL-07-P05-2006 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalované Ministerstvo vnitra neudělilo žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně u Krajského soudu v Hradci Králové žalobou, který ji rozsudkem ze dne 31. 1. 2008, č. j. 28 Az 51/2007 - 55, zamítl. V odůvodnění tohoto rozsudku nejprve stručně zrekapituloval obsah relevantních ustanovení zákona o azylu (jmenovitě § 28 odst. 1 a § 12) a dokumenty, z nichž při posuzování důvodnosti žaloby vycházel (zejména žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany, dva pohovory mezi žalobkyní a žalovaným a další shromážděné informace o politické a ekonomické situaci v zemi jejího původu). Krajský soud dále stručně shrnul situaci žalobkyně na podkladě informací, které poskytla. V následující části odůvodnění rozsudku se již zabýval konkrétními žalobními námitkami. Předně odmítl tvrzený nedostatek iniciativy žalovaného při shromažďování informací. Jestliže žalobkyně po

doručení napadeného rozhodnutí vyvinula značnou snahu upozornit na vážnost důvodů vedoucích k jejímu odchodu ze země původu, pak krajský soud předpokládá, že se takto měla chovat především již v průběhu správního řízení, tj. že měla s žalovaným aktivně spolupracovat, uvádět pravdivé informace a objasnit přednesená fakta (zejména pokud jde o tvrzené násilí v její rodné vesnici Kasika, o kterém se žalovanému, přes veškeré úsilí, nepodařilo zjistit žádnou informaci). Na toto jednání pak nahlíží jako na účelové, kdy se řadou informací nemajících souvislost s její osobou snaží žalobkyně navodit pro sebe příznivější posuzování. Krajský soud rovněž hodnotí postoj žalobkyně, která se již v žalobě vzdala možnosti přednést svou verzi o důvodech odchodu osobně, jako neobvyklý přístup u žadatele, který v azylovém řízení tvrdí důvodné obavy a obrací se následně o pomoc k soudu. Krajský soud dospěl k závěru, že osobní situace žalobkyně se nijak nevymykala poměrům v zemi jejího původu; ta je na určitém stupni ekonomického, společenského a sociálního vývoje, nicméně postupnými kroky se snaží vytvářet instituce demokratického státu. Sama žalobkyně spontánně zmínila, že až do konce roku 2005 žila ve městě Bagira bez větších problémů, rodnou vesnici opustila v roce 2003 a od té doby ji už opětovně nenavštívila. Za této situace nutně vyvstává otázka, jaké informace mohla žalobkyně jako členka či sympatizantka hnutí CMD poskytnout o situaci v jejím rodišti a v jakém směru je mohla jako svou osobní zkušenost šířit do té míry, že by toto konání samo o sobě vyvolalo potřebu neznámých ozbrojených složek ji umlčet. Pokud klade žalobkyně důraz na objektivní existenci organizace CMD, pak z postoje žalovaného nevyplývá naprostá negace této informace, nýbrž pouhé konstatování, že tato organizace není vedena místním ministerstvem spravedlnosti a zároveň neexistuje objektivní přehled o tamních nestátních organizacích. Uvedl dále, že sice zaznamenal odkaz žalobkyně na informace o zemi původu, nicméně nepovažoval za nutné jimi provádět důkaz, neboť tyto hodnotily v obecnější rovině problematická místa v Konžské demokratické republice a rozhodně nepodpořily informaci o masakru ve vesnici Kasika, ani nevyvrátily zjištění žalovaného, že se žalobkyně mohla přestěhovat na bezpečnější místo v rámci své vlasti. Za podstatné má krajský soud, že žalovaný jasně odůvodnil skutečnosti, pro něž příběh žalobkyně nepovažoval za věrohodný. Současně nebylo popřeno, že by osobám perzekuovaným ze strany nestátních činitelů ve východní a severní části země byla upřena možnost dovolat se ochrany u státních orgánů v oblastech kontrolovaných vládou. Žalobkyně navíc možnosti dovolat se ochrany přímo v zemi svého původu nevyužila. Proto také žalovaný dospěl k závěru, že v projednávané věci nebyly naplněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu. Za správné, zákonné a náležitě odůvodněné považoval krajský soud i neudělení azylu podle § 13 a 14 zákona o azylu, což v odůvodnění rozsudku podrobněji rozvedl.

Krajský soud neshledal rovněž pochybení či nelogičnost ani v úvaze o neudělení tzv. doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu, při níž vyšel z výše zmíněných informací a ze zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky ze dne 19. 4. 2006 „O nakládání s odmítnutými žadateli o azyl“. Žalobkyně netvrdila a ani žalovanému či krajskému soudu není známa informace o tom, že by země původu žádala vydání žalobkyně pro trestný čin, za který hrozí trest smrti, či že by byla ohrožena represí coby navrátivší se neúspěšná žadatelka o azyl; její návrat do vlasti tedy nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky. Taktéž nebyly zjištěny důvody pro postup podle § 14b zákona o azylu.

Rozsudek napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnosti opírající se o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). současně požádala o o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s.

Stěžovatelka rozporuje v prvé řadě závěr žalovaného o tom, že se mohla v rámci Konžské demokratické republiky přestěhovat na bezpečnější místo. V této souvislosti odkazuje na zprávu Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 30. 11. 2006 a na zprávu z roku 2005 umístěnou na internetových stránkách organizace Human Rights, z nichž mj. vyplývá, že jednotky FARDAC (konžská armáda) nebyly schopny bránit civilní obyvatelstvo před útoky ozbrojených skupin; výslovně se zmiňuje o událostech z ledna a června 2005, kdy docházelo k hromadnému zatýkání, zabíjení a mučení tamních obyvatel, bez ohledu na to, zda se jednalo o muže, ženy nebo děti, a to v Severním i Jižním Kivu. Pokud žalovaný zmínil, že nenašel žádné zprávy o násilnostech ve vesnici Kasika, popř. že zastupitelský úřad České republiky v Kinshase by o takových násilnostech musel vědět, nezbývá stěžovatelce než odkázat na zmíněnou zprávu, v níž se o násilnostech na více nespecifikovaných místech (z důvodu vysoké četnosti těchto násilností) hovoří. K zastupitelskému úřadu České republiky uvádí, že od místa jejího pobytu, tj. regionu Jižní Kivo, je vzdálen přes 2000 km. Stěžovatelka tak poklady shromážděné žalovaným označuje za nedostatečné, což činí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným. Navíc uvádí, že nedostatečné seznámení se se situací v zemi jejího původu vede k dezinformacím a špatným závěrům, které v konečném důsledku vedly k zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu. Dále stěžovatelka uvedla, že obavu o svůj život považuje za dostatečný důvod k opuštění místa, kde hrozba útoku na lidský život hrozí. Dospívá-li žalovaný k opačnému závěru, pak lze pochybovat o jeho nezaujatosti, neboť tím žalovaný naznačuje, že všechny důkazy bude hodnotit tendenčně, jen v neprospěch stěžovatelky.

K nemožnosti ověřit si, zda nevládní organizace CMD skutečně existuje, stěžovatelka uvádí, že jestliže v Konžské demokratické republice neexistuje databáze neziskových organizací, nemůže to být k její tíži. Je očividné, že nejde o běžnou zemi, kde by fungovaly registry toho druhu (jako např. v České republice), a nelze tedy tvrdit, že žalobkyně není členkou organizace CMD je proto, že své členství ničím nedoložila a žalovaný si nikde nedokázal existenci této organizace ověřit.

Na základě výše uvedeného bylo možné důkladněji zvážit i možnost doplňkové ochrany, neboť stěžovatelka pochází ze země, kde lidská práva byla v minulosti ohrožena a stále ohrožena jsou, kde dochází k závažným zločinům proti lidskosti, k mučení a mrzačení lidí; tyto zločiny jsou jen v nepatrném zlomku zachycovány v pravidelných zprávách organizací zabývajících se dodržováním lidských práv ve světě. Vláda země původu není schopná situaci čelit, sic sama se dopouští těchto činů ve snaze vyhnout se násilným převratům a ze strachu o vlastní existenci. Pro žalobkyni by tak návrat do země původu znamenal trvalé nebezpečí, které by mohlo vést i k jejímu ohrožení na životě.

Žalovaný ve svém vyjádření k věci uvedl, že popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný odkazuje na správní spis, a to zejména na vlastní podání a výpovědi, jež stěžovatelka během správního řízení učinila, a na napadené

rozhodnutí. Připomíná, že krajský soud v závěrech a postupu žalovaného neshledal nezákonnost ani vady řízení. Ke stížním námitkám sdělil, že popírá naříčení ze zaujatosti, v důsledku čehož by hodnotil důkazy tendenčně a tak, aby se daly použít jen v neprospěch stěžovatelky. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost nějaké konkrétní výtky směřující do postupu a závěrů soudu nevznáší, navrhuje žalovaný její zamítnutí pro nedůvodnost.

Po shledání přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou, zda stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s. Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) se zdejší soud podrobně věnoval v řadě svých rozhodnutí, např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS), případně v usnesení ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57 (dostupném na www.nssoud.cz). V rozhodnutí posledně zmiňovaném dospěl k závěru, že *„případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti“* Právě taková zásadní pochybení Nejvyšší správní soud zjistil v daném případě v postupu krajského soudu a kasační stížnost proto posoudil jako přijatelnou.

Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka podala z důvodů uvedených v 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Nejvyšší správní soud se, z logiky věci, zabýval nejprve vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nepřezkoumatelností má být přitom, dle názoru stěžovatelky, zatíženo napadené rozhodnutí žalovaného, a nikoli až rozsudek krajského soudu; o tom, že rozsudek přezkoumatelný je, není sporu. Stížní námitka tak zjevně nesměřuje do § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., nýbrž do § 103 odst. 1 písm. b) věta za středníkem s. ř. s., a v tomto smyslu s ní také Nejvyšší správní soud naložil.

K nesprávnému posouzení právní otázky ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. mělo dle slov stěžovatelky dojít v důsledku nedostatečně shromážděných podkladů žalovaným. Nejvyšší správní soud k tomu úvodem v nejobecnější rovině uvádí, že je nespornou povinností žalovaného získat maximum možných informací, které se vztahují k situaci žadatele o udělení azylu, a na základě shromážděných podkladů rozhodnout, zda účastníku řízení bude azyl udělen, resp. zda bude žadateli poskytnuta doplňková ochrana podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Při posuzování individuálních případů je pak třeba vycházet z toho, jaká je v zemi původu úroveň ochrany lidských práv a způsob výkonu státní moci. Právě tato skutečnost je určující pro posouzení, do jaké míry důkazní břemeno

leží na straně žadatele o udělení azylu, nebo zda důkazní břemeno nese spíše správní orgán, který pak musí uspokojivě vyvrátit veškerá tvrzení žadatele o azyl. Tyto závěry plynou rovněž z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, podle které v řízení o udělení azylu musí správní orgán často rozhodovat v důkazní nouzi. Za této situace je nutné při hodnocení důkazů vzít v úvahu také způsob výkonu státní moci v zemi původu, možnost uplatňování politických práv a další okolnosti, které mohou mít vliv na naplnění důvodů pro udělení azylu. Taková výhrada pochybnosti se uplatní ve prospěch žadatele například tam, kde z dalších důkazů plyne, že stav dodržování lidských práv v zemi původu je špatný, že občanům je upíráno právo na změnu vlády, že dochází k nezákonným popravám, mizení osob, častému používání mučení. Naopak, je-li země původu žadatele o azyl právním státem s demokratickým režimem, je především na žadateli o azyl, aby věrohodně doložil, že je skutečně pronásledován (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89, a ze dne 12. 3. 2007, č. j. 4 Azs 169/2006 - 47, oba dostupné z http://www.nssoud.cz).

Je zjevné, že Konžská demokratická republika, jakkoli již není zmítána ozbrojeným konfliktem (tzv. Druhá konžská válka oficiálně skončila v červenci roku 2003), stále nemůže být označena za stabilní a bezpečnou zemi. Přestože je zřejmé, že se vláda Konžské demokratické republiky snaží situaci stabilizovat a řešit a že postupnými kroky nastoluje v zemi demokratický systém (díky čemuž dochází od roku 2004 mj. k dobrovolné repatriaci konžských uprchlíků z Tanzanie zpět do vlasti), ze zprávy Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 31. 7. 2007 současně vyplývá, že útoky nevládních ozbrojených skupin a rebelů vůči civilistům v době vydání této zprávy (tj. v roce 2007) stále trvaly a svou povahou dosahovaly charakteru mučení či jiného nelidského nebo ponižujícího zacházení a trestání. Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud dochází ve světle naposledy citovaného rozsudku k tomu, že na zemi původu stěžovatelky stále ještě nelze nahlížet jako na právní stát s demokratickým režimem, a proto důkazní břemeno týkající se pronásledování neměla stěžovatelka nést sama, a důkazní nouze jí tedy nemůže jít k tíži.

Z těchto obecných východisek přistoupil Nejvyšší správní soud k posouzení důvodnosti jednotlivých stížních námitek.

Krajskému soudu lze přisvědčit v jeho závěrech týkajících se (ne)prokázání politické aktivity stěžovatelky, coby důvodu jejího pronásledování. Z napadeného rozhodnutí přitom skutečně nevyplývá absolutní negace tvrzení, že stěžovatelka byla sympatizantkou či členkou organizace CMD, stejně jako žalovaný nepopřel absolutně samotnou existenci této nevládní organizace. Naopak lze z napadeného správního rozhodnutí vyvodit, že žalovaný vzal tvrzená vystoupení stěžovatelky na shromážděních nevládní organizace úvahu a z této premisy vycházel i krajský soud. Na straně druhé však nelze přehlédnout, že se žalovanému, přes veškerou snahu, nepodařilo prokázat ani samotnou existenci organizace CMD, přestože tato organizace existuje (viz: http://www.grip.org/rafal/membres/cmd.html); stěžovatelka však výslovně netvrdila, že by si byla jista, že důvodem jejího pronásledování byla právě její aktivita v této organizaci, spíše jen tento závěr dovodila z kontextu událostí. Zde sluší též upozornit, že, s výjimkou vpádu (blíže neurčených ozbrojenců) do jejího bytu, stěžovatelka ani žádné pronásledování (ve smyslu selektivního zaměření persekuce na její osobu) netvrdila.

Poukazovala totiž především na neuspokojivé bezpečnostní poměry v zemi původu; o této otázce bude pojednáno dále.

Stěžovatelka spolu s žalobou doplnila několik dalších dokumentů za účelem podpory svých tvrzení, z nichž některé měly podpořit skutečnost, že k vyvraždění vesnice Kasika v červenci roku 2005 skutečně došlo. Těmito dodatečně předloženými dokumenty přitom reagovala až na závěry napadeného rozhodnutí o tom, že o této události neexistují žádné oficiální zprávy (převzaty z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 11. 5. 2007, č. j. 115267/2007-LP). Z tohoto důvodu na toto dodatečné předložení důkazů Nejvyšší správní soud nenahlíží jako na nevyužití práva navrhnout doplnění podkladů rozhodnutí (§ 36 odst. 3 správního řádu) v průběhu správního řízení. Na tomto místě pak upozorňuje, že žalovaný z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 11. 5. 2007, č. j. 115267/2007-LP, vyzdvihl především tu část, která popírala možnost, že by k incidentu ve vesnici Kasika v roce 2005 mohlo dojít, přestože v napadeném rozhodnutí připustil dosud trvající nestabilní a nebezpečnou situaci v Konžské demokratické republice (zejména poznámku o tom, že mnohé zprávy organizací monitorujících dodržování lidských práv v této zemi byly velmi kritické). Co se týče v žalobě doplněných podkladů, část zprávy Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 31. 7. 2007 hovoří nejen o množství blíže nelokalizovaných násilných incidentů v provincii Jižní Kivu (zde se nachází jak místo stěžovatelčina posledního pobytu - město Bagira (Bukavu), tak vesnice Kasika, v níž žili stěžovatelčini rodiče a jež měla být podrobena masakru v červenci roku 2005), ale dokonce o upálení cca 50 lidí zaživa dne 12. července 2005 hutskými ozbrojenými skupinami. Přestože se tedy v těchto dokumentech nehovoří výslovně o masakru ve vesnici Kasika, vyplývá z nich, že v jejím okolí probíhala řada obdobných incidentů. Implikují též stěžovatelkou tvrzený stav, že místní obyvatelé jsou cíli útoků neidentifikovaných vojenských složek, jejichž činnosti státní orgány země původu nejsou schopny či ochotny účinně zabránit (Nejvyšší správní soud k tomu navíc zjistil, že i ze strany vládních armádních jednotek dochází k útokům na civilní obyvatelstvo – viz.: http://www.monuc.org/News.aspx?newsId=17335). Právě v tomto směru shledal Nejvyšší správní soud v postupu krajského soudu vadu, pro pokládá rozsudek za neudržitelný, tj. nepřihlédnutí k důkazu přílohami k žalobě (Amnesty International Report 2007 – Democratic Republic of Congo, Statement by the President of the Security Council – 27. 7. 2007, Resolution 1768 adopted by Security Council at its 5726th Meeting on 31st July 2007 a část Zprávy o zemi původu – Konžská demokratická republika Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 31. 7. 2007) pouze z důvodu, že tyto hodnotí situaci v zemi původu stěžovatelky v obecné rovině a nepodpořily informaci o masakru ve vesnici Kasika, ani nevyvrátily závěr, že se stěžovatelka může v rámci své země přestěhovat na bezpečnější místo. Nejvyšší správní soud (jak již bylo uvedeno) nenahlíží na takto doplněné informace jako na účelové jednání s cílem navodit příznivější posuzování stěžovatelky, neboť stěžovatelka se pochybnosti žalovaného o skutečnostech souvisejících s údajným vyvražděním ve vesnici Kasika dozvěděla teprve z napadeného rozhodnutí, a tudíž na tyto pochybnosti žalovaného nemohla dříve adekvátně reagovat. Zdejší soud naopak informace obsažené ve shora uvedených dokumentech shledal za natolik závažné a potenciálně schopné přehodnocení dosavadních závěrů napadeného rozhodnutí, že dospívá k tomu, že krajský soud jimi měl důkaz provést. Za zmínku v této souvislosti stojí rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 1. 2002, č. j. 5 A 746/2000, který mimo jiné uvádí: *„Pravdivost tvrzení žadatele a věrohodnost jeho osoby jsou základem, z něhož*

se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o nichž žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku obav z jeho návratu a případné důkazy, jichž se na podporu svých tvrzení takový žadatel odvolává v rámci azylové procedury, mohou být ověřeny zpravidla toliko rámcově, mnohdy na jeho čestném prohlášení stojí i identita jeho osoby, když nemůže tuto doložit. Potřebnou věrohodnost sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost jejich tvrzení opakovaně zjištěna a nasvědčuje tak tomu, že k odchodu z vlasti vedly žadatele důvody jiné, než jím tvrzené." K tomuto odkazu Nejvyšší správní soud uvádí, že výpovědi stěžovatelky učiněné v rámci správního řízení, stejně jako obsah žaloby a kasační stížnosti, lze označit za konzistentní, neboť stěžovatelka se po celou tuto dobu držela jedné dějové linie. Vznikly-li během této doby určité nejasnosti, pak měly svůj původ v nepřesném překladu (viz např. rozpor mezi tím, zda byla stěžovatelka oficiální členkou, či jen sympatizantkou nevládní organizace CMD) nebo v omylu (např. tehdy, bylo-li stěžovatelce přisuzováno, že z útoku na své obydlí vyloučila vládní vojenské jednotky, přestože z výpovědí vyplývá, že ohledně identity útočníků neměla jistotu a nechtěla nikoho neprávem obvinit). Nejvyššímu správnímu soudu tak nevznikly pochybnosti ohledně pravdivosti a věrohodnosti výpovědi stěžovatelky o bezpečnostní situaci v zemi jejího původu v tom smyslu, v jakém je vnímá citovaný rozsudek vrchního soudu.

Vycházejíc z popsaných právních, ale především skutkových, východisek tedy Nejvyšší správní soud uzavírá, že závěry krajského soudu v napadeném rozsudku obstojí toliko částečně, a to v části, kde konstatuje neprokázání existence azylového důvodu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Z azylově relevantních důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu stěžovatelka totiž zmínila pouze důvod uvedený pod písm. a) citovaného ustanovení (pronásledování z důvodu uplatňování politických práv a svobod), ten však, s ohledem na shora popsané závěry týkající se organizace CMD, prokázán nebyl. Na straně druhé nicméně nebyla vyvrácena tvrzení stěžovatelky týkající se násilností v regionu ve kterém naposledy žila, ani to, že dosahují intenzity reálně ohrožující její život, zdraví či lidskou důstojnost. Kromě shora popsaných výhrad k dostatečnosti skutkových podkladů považuje k této otázce Nejvyšší správní soud za vhodné též poznamenat, že ani žalovaný, ani krajský soud nehodnotili možnost stěžovatelky řešit svou situaci (např. zvolit si jiné místo svého pobytu) s přihlédnutím k rozdílům vyplývajícím z kulturně-sociálních odlišností typických pro zemi původu stěžovatelky, a naopak ji posuzovali v kontextu postavení evropských žen, které nejsou zdaleka tolik ve svém rozhodování ovlivněny stanoviskem mužské části svého příbuzenstva. Navíc z dokumentů „*Country of Origin Information Report: Democratic Republic of the Congo, UK Home Office 2007 (21st May 2008)* (zdroj: http://www.ecoi.net/file_upload/1329_1215089636_1229-1211959679-drcongo-210508.pdf) a „*Internal Displacement Monitoring Centre: Democratic Republic of the Congo: Returns outnumber new displacements in the east, A profile of the internal displacement situation, 26 April, 2007, s. 10*" (zdroj http://www.internal-displacement.org/8025708F004BE3B1/(httpInfoFiles)/49E607490F5F75F3C12573A2004D90F1/$file/Democratic+Republic+of+the+Congo+-November+2007.pdf), vyplývá, že možnost přesídlení v rámci vlasti je značně limitována, a to v důsledku nefungující infrastruktury, nedostatku pitné vody, jídla a hygienického zázemí (mající za následek nezanedbatelné epidemiologické riziko), ale především hrozby útoku (znásilnění) na život a zdraví stěžovatelky. Kvůli špatné bezpečnostní situaci v Jižním Kivu pozastavily svou činnost v dubnu letošního roku dokonce i některé nevládní organizace (Lékaři bez hranic,

Food and Agriculture Organization of the United Nations, a další), neboť byla napadena jejich stanoviště, přestože činnost podle zpráv Rádia Okapi (zdroj URL: http://www.radiookapi.net) v červenci 2008 opět obnovily. Na základě informací obsažených v dokumentu UK Border Agency s názvem „*Country of origin information report. Democratic republic of the Congo (21st May 2008)*“ (zdroj URL: http://www.ecoi.net/file_upload/1329_1215089636_1229-1211959679-drcongo-210508.pdf) je zřejmé, že situace v Demokratické republice Kongo a zejména v její části Jižní a Severní Kivu, odkud stěžovatelka pochází, je stále křehká a nestabilní, a i přes započatý mírový proces Mírovou konferencí v Gomě, která se konala v lednu roku 2008, je pravděpodobné, v případě neúspěchu tohoto mírového procesu může dojít k dalším vojenským operacím s negativními následky na obyvatelstvo, tj. masakrům vedoucím k přesídlení značného počtu osob (viz URL: http://www.ecoi.net/file_upload/1329_1215089636_1229-1211959679-drcongo-210508.pdf).

Právě v tomto kontextu je dostatečné a řádné posouzení těchto otázek relevantní jak z pohledu možného poskytnutí mezinárodní ochrany dle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl), tak i (a to především) poskytnutí doplňkové ochrany dle § 14a zákona. Jakkoli tedy krajský soud správně poznamenal, že v otázce (ne)udělení humanitárního azylu se přezkumná možnost správního soudu omezuje v zásadě jen na posouzení dodržení principu *fair procesu* a nezneužití správního uvážení či excesu z něj, v otázce doplňkové ochrany je přezkum vykonáván nejen v plné jurisdikci, ale (v souladu se zásadou *non-refoulement*) je správní soud dokonce povinen vycházet ze skutkového stavu v době svého rozhodování. S tím je spojena i povinnost soudu provést případně i důkazy dosud neprovedené, ukáže-li se to pro posouzení podmínek udělení doplňkové ochrany potřebné. Právě této své povinnosti krajský soud plně nedostál a zatížil tak rozsudek vadou, která mohla mít vliv na jeho zákonnost.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost za důvodnou z důvodů vyplývajících z ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., nezbylo mu, než za podmínek vyplývajících z ustanovení § 110 odst. 1, věty první s. ř. s., rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o tomto návrhu není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 2, věta první s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. července 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu